

[Industriministeren]

sket gennem en kraftig reduktion af import og produktion af industrivarer til forbrug og investeringer samt gennem lagerreduktioner – og skyldes således i højere grad svagere efterspørgsel end en dynamisk og beskæftigelsesfremmende udvikling.

Et grundlæggende vilkår for en bedre balance i udenrigshandelen er derfor, at der skabes mulighed for en hurtigere vækst i industriens produktion til hjemmemarkedsforbrug og eksport og følgelig også en meget betydelig stigning i industriens investeringer i de kommende år.

Et sådant krav indebærer, at der må realiseres en meget kraftig industriudvikling på baggrund af en svag stigning i den hjemlige efterspørgsel efter industrivarer, hvor de mest ekspansive områder endda må ventes at blive i de meget importtunge investeringsvarer, og på baggrund af, at den internationale aktivitet i endnu en periode må ventes at være karakteriseret af relativt svag økonomisk vækst. En vigtig forudsætning for at nå det ønskede mål vil derfor være, at industien vinder øgede andele af det danske marked på forbrugsvarerområdet.

Der kan imidlertid ikke være tvivl om, at hovedparten af den fremtidige produktionsstigning skal finde afsætning i udlandet, hvilket vil indebære, at industrieksportens væksttempo må øges stærkt.

Når henset til udviklingen i de seneste år, må man gøre sig klart, at en sådan målsætning for industriproduktionens og industrieksportens vækst er ambitiøs, og at den vil nødvendiggøre en ekstraordinær indsats over en årrække. Selv med en væsentlig forbedring i industriens konkurrenceevne, som vil animere virksomhederne til øgede investeringer og øget produktion, må man holde sig for øje, at det tager tid at forberede nye eller øgede produktioner, at det tager tid at få udbygget produktionsapparatet, og at det tager tid at bearbejde nye markeder.

Selv i tilfælde af stærk produktionsforøgelse kan den direkte beskæftigelse i industrien næppe forøges drastisk. Industriens beskæftigelse i 1980 var således ikke større end i 1960 til trods for, at produktionen i disse tyve år er mere end fordoblet og arbejdstiden reduceret. Den beskæftigelsesmæssige betydning af en stærk forøgelse af industriproduktionen ligger dels i, at en øget industriproduktion umiddelbart afføder større beskæfti-

gelse inden for erhverv af servicepræget karakter, dels i den positive virkning på betalingsbalancen, som giver større råderum for en aktivitetsfremmende politik og hermed øget beskæftigelse over et bredt felt i samfundet.

De problemer, der er forbundet med en kraftig vækst i industriproduktionen, er af en sådan karakter og størrelsesorden, at de kun vil kunne løses i sammenhæng med en fundamental forbedring af industriens konkurrenceevne. Udviklingen i industriens omkostningsniveau er her af central betydning. Øget industriel vækst kan ikke tilvejebringes alene ved anvendelse af de specifikke industripolitiske virkemidler, der hører under industriministeriets forretningsområde. Der er behov for en krævende og målrettet indsats fra alle sider, hvor man øver eller har mulighed for at øve indflydelse på industriens formåen og omkostningsudvikling.

Det gælder de politiske instanser, folketing og regering, men også industriens og arbejdsmarkedets organisationer og medarbejdere og ledere ude i virksomhederne.

Hvordan tager dansk industri sig ud i dag, og hvilke forudsætninger må man tage sit udgangspunkt i ved tilrettelæggelsen af en industriel udviklingspolitik baseret på den førnævnte målsætning?

Uanset de seneste års stagnation har dansk industri som helhed bevaret sin fundamentale vitalitet. Det har ikke været et element i dansk industripolitik – i modsætning til mange andre vestlige industrilande – at søge tilbageslag inden for en hvilken som helst del af industrien afbødet gennem et sikkerhedsnet af statslig subsidiering. Markedskræfterne har i det store og hele fået lov til at virke og har herigennem tvunget virksomheder og brancher til at gennemføre sådanne tilpasninger i produktvalg og produktionsmetoder, at man så vidt muligt har kunnet opretholde sin konkurrenceevne. Det er også lykkedes i ikke ringe udstrækning.

Dette har nok i nogen grad sin baggrund i, at dansk industri overvejende består af mindre og mellemstore virksomheder. Antallet af virksomheder, som i europæisk forstand kan karakteriseres som store – f. eks. over 5.000 ansatte – kan tælles på én hånd. Antallet af virksomheder, der beskæftiger